

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 74/2019

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Ε')

Συνεδρίαση της 27^{ης} Μαρτίου 2019

Σύνθεση

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη : Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Σταύρος Σπυρόπουλος, Γεώργιος Γρυλωνάκης και Ιωάννης Χατζηνέκουρας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Αγγελική Αναστοπούλου, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ.πρωτ. 85917οικ./23/11/2018 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται εάν δύναται να γίνει αποδεκτή η αίτηση παραίτησης του Ι.Δ., υπαλλήλου του κλάδου ΔΕ Φυλάκων Σωφρονιστικών και Θεραπευτικών Καταστημάτων, υποβληθείσα κατά το άρθρο 148 παρ.2 εδ.β' του Υ.Κ., εκκρεμούσης ποινικής δίωξης για αδίκημα προβλεπόμενο στο άρθρο 8 παρ.1 περ.α. του ιδίου κώδικα και πειθαρχικής δίωξης για παράπτωμα το οποίο μπορεί να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης.

Για το ανωτέρω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε, ομόφωνα, ως εξής :

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσης υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Ο Ι.Δ., υπάλληλος του κλάδου ΔΕ Φυλάκων Σωφρονιστικών και Θεραπευτικών Καταστημάτων, ο οποίος διορίστηκε την 1^η-7-1987 σε κενή οργανική θέση του Καταστήματος Κράτησης Κομοτηνής, υπέβαλε προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων την υπ'αριθμ. πρωτ. 9312/17-8-2017 αίτηση παραίτησης, επικαλούμενος θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, και επισύναψε υπεύθυνη δήλωση με την οποία βεβαίωσε ότι δεν εκκρεμεί σε βάρος του πειθαρχική και ποινική δίωξη για κακούργημα ή πλημμέλημα, σύμφωνα με το άρθρο 148 παρ. 2 του ισχύοντος Υ.Κ.. Ακολούθως, υπέβαλε την υπ'αριθμ. 9896/4-9-2017 δεύτερη αίτηση παραίτησης και με το από 7-9-2017 υπόμνημά του, προσκομίζοντας σχετικά έγγραφα, ανέφερε ότι εκκρεμούν δύο ποινικές υποθέσεις σε βάρος του, εκθέτοντας παράλληλα τους λόγους για τους οποίους η υπηρεσία έπρεπε ωστόσο να κάνει δεκτές τις αιτήσεις παραίτησής του. Με το υπ'αριθ. 64713/16-10-2017 έγγραφο της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης του γνωστοποιήθηκε ότι οι αιτήσεις παραίτησής του θεωρείται ότι δεν έχουν υποβληθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 148 παρ. 2 και 8 παρ.1 περ.α. του Υ.Κ., διότι εκκρεμεί σε βάρος του ποινική δίωξη, μεταξύ άλλων και για παράβαση καθήκοντος, σύμφωνα με το διαβιβασθέν στην Υπηρεσία υπ'αριθ. 521/1-8-2017 έγγραφο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Ροδόπης.

Στη συνέχεια ασκήθηκε σε βάρος του ανωτέρω υπαλλήλου πειθαρχική δίωξη με το αρ.πρωτ.ΕΠ.266/26-2-2018 παραπεμπτικό έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης προς το αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο για το πειθαρχικό παράπτωμα της αναξιοπρεπούς ή ανάρμοστης ή ανάξιας για τον υπάλληλο συμπεριφοράς εντός ή εκτός υπηρεσίας, το οποίο προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 107 και 109 του Υ.Κ. και επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης. Στις 13-9-2018 ο εν λόγω υπάλληλος επανυπέβαλε αίτηση παραίτησης (αριθ.πρωτ. 67335/14-9-2018) από την ενεργό υπηρεσία, κατ' άρθρο 148 παρ. 2 εδάφιο β' του Υ.Κ., επικαλούμενος θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Με το αριθ. 64713/2017/19-9-2018 απαντητικό έγγραφο η Υπηρεσία τον ενημέρωσε ότι η παραίτησή του θεωρείται ως μη υποβληθείσα, λόγω εκκρεμούς πειθαρχικής δίωξης, ενώ ο ανωτέρω υπάλληλος με την υπ'αριθμ.

76097/15-10-2018 αίτησή του ζήτησε την ανάκληση του εγγράφου αυτού και την αποδοχή της παραίτησής του, ισχυριζόμενος ότι αποτελεί άσκηση νομίμου δικαιώματος, και η αποχώρησή του, λόγω θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος, δεν διακυβεύει οιασδήποτε φύσεως συμφέρον της υπηρεσίας, προβάλλοντας προς επίρρωση του αιτήματός του ότι παραμένει άγνωστος ο χρόνος περάτωσης των εκκρεμών ποινικών υποθέσεων και ότι έχει παρέλθει εξάμηνο από την άσκηση της πειθαρχικής του δίωξης χωρίς να έχει εκδικασθεί η υπόθεσή του, επικαλούμενος περαιτέρω το τεκμήριο της αθωότητας, κατ' άρθρο 72^Α του ΚΠΔ, τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας, τη διάταξη του άρθρου 5 παρ.1 του ν.4488/2017, κατά την οποία οι αποχωρούντες πολιτικοί δημόσιοι υπάλληλοι δεν στερούνται του συνταξιοδοτικού δικαιώματός τους, συνεπεία ποινικής καταδίκης, και την υπ' αριθμ.150/2017 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., με την οποία έγινε δεκτό ότι η υπηρεσία του υπαλλήλου δεν είναι υποχρεωμένη, αλλά και δεν κωλύεται από τη διάταξη του άρθρου 148 παρ. 2 του Υ.Κ. να εξετάσει την περίπτωση αποδοχής της αίτησης παραίτησης του υπαλλήλου, χωρίς να αναμένει την αμετάκλητη περαίωση της ποινικής δίωξης που έχει ασκηθεί εναντίον του.

2. Η Υπηρεσία λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω υπέβαλε το υπό εξέταση ερώτημα, το οποίο συνοδεύουν και βεβαιώσεις ποινικών δικαστηρίων για τις ποινικές δίωξεις σε βάρος του ανωτέρω υπαλλήλου και ειδικότερα:

α. Η αριθ. Β.Μ. Γ16/ 294 ποινική δικογραφία για την με πρόθεση παράβαση των ανατεθειμένων σε αυτόν υπηρεσιακών καθηκόντων με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο όφελος ή να βλάψει άλλον. Εκδόθηκε η αριθ. 185/23-3-2017 αθωωτική απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Ροδόπης κατά της οποίας ασκήθηκε έφεση του Εισαγγελέα και ακολούθως εκδόθηκε η αριθ. 430/16-4-2018 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θράκης, η οποία κήρυξε τον Ι.Δ. ένοχο κατά πλειοψηφία (γνωστοποίηση ποινικής δίωξης: αριθ.πρωτ. μην 112/9-2-2017 έγγραφο Εισαγγελίας Πρωτοδικών Ροδόπης). Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση, αντίγραφο της οποίας μας διαβιβάστηκε από το Ποινικό Τμήμα τους Εφετείου Θράκης, «...ο κατηγορούμενος, ως πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί (έστω και προσωρινά) η άσκηση δημόσιας υπηρεσίας, με πρόθεση παρέβη τα ανατεθειμένα προς αυτόν υπηρεσιακά του καθήκοντα, με σκοπό να προσπορίσει στον κρατούμενο Σ.Π. παράνομο όφελος, συνιστάμενο στην παρά

το νόμο ματαίωση της απόφασης μεταγωγής του. Επιπλέον, ο κατηγορούμενος με την ως άνω συμπεριφορά του, μη εκτελώντας την ως άνω απόφαση μεταγωγής και χωρίς να ενημερώσει αφενός την Προισταμένη της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Ροδόπης ή το νόμιμο αυτής αναπληρωτή και αφετέρου το Υπουργείο Δικαιοσύνης (Δ/ση Σωφρονιστικής Αγωγής Ενηλίκων Τμήμα 1^ο) προκάλεσε με πρόθεση προσκόμματα στην ομαλή λειτουργία του Γενικού Καταστήματος Κράτησης Κομοτηνής, με σκοπό να βλάψει το κράτος, έκφανση του οποίου αποτελεί και η ανωτέρω υπηρεσία, δυσχεραίνοντας την απρόσκοπτη λειτουργία της και εκθέτοντας αυτή στους πολίτες και στην κοινωνία, το συμφέρον των οποίων έχει ταχθεί να υπηρετεί...». Κατά της απόφασης αυτής ασκήθηκε αναίρεση από τον Ι.Δ. στις 20-2-2019, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ. 3915/18-3-2019 υπηρεσιακή βεβαίωση του Εφετείου Θράκης. β. Η αριθ. Β.Μ. Α17/1442 ποινική δικογραφία για ηθική αυτοурγία σε βαριά σκοπούμενη σωματική βλάβη κατά συρροή (άρθρο 46 παρ. 1, άρθρο 94 παρ. 1 και άρθρο 310 παρ. 3 ΠΚ), παράβαση καθήκοντος (άρθρο 259 ΠΚ) και παράνομη βία (άρθρο 330 ΠΚ). Σύμφωνα με την αριθ. ΜΗΝ 629/24-8-2018 βεβαίωση πορείας μήνυσης η εν λόγω δικογραφία εκκρεμούσε στην ανάκριση (κατά την ημερομηνία της βεβαίωσης) (γνωστοποίηση ποινικής δίωξης: αριθ. πρωτ. μην 521/1-8-2017 έγγραφο Εισαγγελίας Πρωτοδικών Ροδόπης).

γ. Η αριθ. Β.Μ. Α15/593 ποινική δικογραφία για δωροληψία υπαλλήλου από υπάιτιο που οι ενέργειες του αντίκεινται στα καθήκοντα του κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια, κατ' εξακολούθηση. Σύμφωνα με την αριθ. ΜΗΝ. 627/24-8-2018 βεβαίωση πορείας μήνυσης εκκρεμούσε στην ανάκριση κατά την ημερομηνία της βεβαίωσης, (γνωστοποίηση ποινικής δίωξης: αριθ. πρωτ. μην 108/15-2-2018 έγγραφο Εισαγγελίας Πρωτοδικών Ροδόπης) δ. Η αριθ. Β.Μ. Γ17/343 ποινική δικογραφία για ψευδή υπεύθυνη δήλωση, η οποία παραπέμφθηκε προς εκδίκαση στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο Κομοτηνής το οποίο κρίναν εαυτόν αναρμόδιο ανέπεμψε τη δικογραφία στον Εισαγγελέα (μην 625/2018).

Νομοθετικό Πλαίσιο.

3. Στις διατάξεις των άρθρων 8, 113, 147, 148 και 149 του υπαλληλικού κώδικα, ο οποίος κυρώθηκε με το ν.3528/2007 (Α'26), όπως ισχύει, τροποποιηθείς με τις διατάξεις του ν.4057/2012 (Α'54), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 8 «Ποινική καταδίκη...»

«1. Δεν διορίζονται υπάλληλοι: α) Όσοι καταδικάσθηκαν για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, απιστία δικηγόρου, δωροδοκία, καταπίεση, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος...»

Άρθρο 113 «Λήξη πειθαρχικής ευθύνης»

«1. Ο υπάλληλος, ο οποίος απώλεσε την υπαλληλική ιδιότητα με οποιοδήποτε τρόπο, δεν διώκεται πειθαρχικά, η πειθαρχική όμως διαδικασία η οποία έχει αρχίσει συνεχίζεται και μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης με εξαίρεση την περίπτωση του θανάτου. 2. Όταν συντρέχει η περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει οποιαδήποτε από τις προβλεπόμενες πειθαρχικές ποινές. Σε περίπτωση που η επιβλητέα πειθαρχική ποινή είναι ανώτερη του προστίμου, το πειθαρχικό συμβούλιο την μετατρέπει ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος σε ποινή προστίμου αποδοχών έως δώδεκα (12) μηνών, με δυνατότητα επιβολής και διοικητικής κύρωσης...».

Άρθρο 147 «Λόγοι Λύσης»

«Η υπαλληλική σχέση λύεται με το θάνατο, την αποδοχή της παραίτησης, την έκπτωση και την απόλυση του υπαλλήλου»

Άρθρο 148 «Παραίτηση»

«1. Η παραίτηση αποτελεί δικαίωμα του υπαλλήλου και υποβάλλεται εγγράφως. Αίρεση, όρος ή προθεσμία στην αίτηση παραίτησης θεωρούνται ότι δεν έχουν γραφεί. 2. Η παραίτηση θεωρείται ότι δεν έχει υποβληθεί αν κατά την υποβολή της εκκρεμεί ποινική δίωξη για πλημμέλημα από τα αναφερόμενα στην περ.α' της παρ.1 του άρθρου 8 ή για κακούργημα ή πειθαρχική δίωξη ενώπιον του υπηρεσιακού συμβουλίου για παράπτωμα που μπορεί να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης ή αν η ποινική ή πειθαρχική δίωξη ασκηθεί μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή της αίτησης παραίτησης και πριν την αποδοχή της. Στην περίπτωση άσκησης πειθαρχικής δίωξης μετά την υποβολή αίτησης παραίτησης, εφόσον η πειθαρχική υπόθεση δεν εκδικασθεί σε πρώτο βαθμό εντός έξι (6) μηνών, ο υπάλληλος δικαιούται να υποβάλει νέα αίτηση παραίτησης κατά τους όρους του παρόντος άρθρου. 3...4...5... 6...».

Άρθρο 149 «Αυτοδίκαιη έκπτωση λόγω ποινικής καταδίκης»

«Ο υπάλληλος εκπίπτει αυτοδικαίως της υπηρεσίας, εφόσον με αμετάκλητη δικαστική απόφαση: α) καταδικασθεί σε ποινή τουλάχιστον πρόσκαιρης κάθειρξης ή σε οποιαδήποτε ποινή για πλημμέλημα από τα αναφερόμενα στην περ.α' της παρ.1 του άρθρου 8 του παρόντος ή σε οποιαδήποτε ποινή για λιποταξία, β) ...»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

4. Το δικαίωμα παραίτησης του δημοσίου υπαλλήλου αποτελεί έκφανση της επαγγελματικής ελευθερίας του, η οποία συνιστά ειδικότερη εκδήλωση της οικονομικής ελευθερίας, ατομικού δικαιώματος που κατοχυρώνεται στη συνταγματική διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 5 και περιλαμβάνει εκτός από την ελευθερία επιλογής και έναρξης ορισμένου επαγγέλματος και την απόφαση για συνέχιση ή παύση αυτού (Ολ.ΣτΕ 2205-2207/2010, ΓνμδΟλ.ΝΣΚ 37/2008). Η αποδοχή της παραίτησης του δημοσίου υπαλλήλου από την υπηρεσία του επιφέρει τη λύση της υπαλληλικής σχέσης με πράξη του αρμοδίου οργάνου, όπως ρητά προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 147 και 148 του Υ.Κ.. Έχουν τεθεί ωστόσο περιορισμοί στο δικαίωμα του υπαλλήλου να αποχωρεί από την υπηρεσία του και η παραίτηση θεωρείται ότι δεν έχει υποβληθεί, κατά πλάσμα του νόμου και δεν επάγεται έννομα αποτελέσματα στην υπηρεσιακή του κατάσταση, ούτε δημιουργεί υποχρέωση της Διοίκησης προς αποδοχή, 1) αν κατά την υποβολή της εκκρεμεί είτε ποινική δίωξη για πλημμέλημα από τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ΥΚ, ή κακούργημα, είτε πειθαρχική δίωξη ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου για παράπτωμα που μπορεί να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης και 2) αν η ποινική ή πειθαρχική δίωξη ασκηθεί μέσα σε δύο μήνες από την υποβολή της παραίτησης και πριν την αποδοχή της (ΣτΕ

AA *OK*

3502/2013, 1138/1995, 1741/2000, 1531/1990, Γνμδ ΝΣΚ 21/2013, 426/2011, 334/2006). Οι ανωτέρω περιορισμοί στο δικαίωμα παραίτησης του υπαλλήλου δεν είναι αντίθετοι με το Σύνταγμα και επιβάλλονται για λόγους δημοσίου συμφέροντος, καθόσον μ' αυτούς αποτρέπεται η υποβολή παραιτήσεων προς αποφυγή πειθαρχικής ποινής ή άλλων συνεπειών στην υπηρεσιακή κατάσταση του διωκομένου υπαλλήλου και έτσι διασφαλίζεται η σταθερότητα και η νομιμότητα της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Η υπέρμετρη όμως καθυστέρηση έκδοσης ποινικής ή πειθαρχικής απόφασης και η συνακόλουθη υποχρέωση παραμονής του υπαλλήλου στην υπηρεσία, παρά τη θέλησή του, συνιστά ουσιώδη περιορισμό αυτής και προσκρούει στις συνταγματικές διατάξεις της προστασίας της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και της αρχής της αναλογικότητας (ΣτΕ 2345/2006, 2428/2005, ΔΕΑ 2175/2012, ΓνμδΝΣΚ 150/2017, 209/2015, 243/2015, 21/2013, 201/2012).

5. Εκκρεμής ποινική δίωξη, η οποία αποτελεί εμπόδιο στην αποδοχή της παραίτησης του υπαλλήλου, υφίσταται από την έγερση της ποινικής διώξεως από τον αρμόδιο εισαγγελέα κατά συγκεκριμένου προσώπου, σύμφωνα με το άρθρο 43 του ΚΠΔ, μέχρι τη δημοσίευση της αποφάσεως του ποινικού δικαστηρίου, αν κατά αυτής δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων, ή μέχρι τη χρονολογία κατά την οποία η ποινική απόφαση καθίσταται αμετάκλητη (ΣτΕ 1668/1997). Η πειθαρχική εκκρεμοδικία, η οποία επίσης δύναται να αναστείλει την αποδοχή από τη Διοίκηση της παραίτησης του υπαλλήλου, δημιουργείται από την παραπομπή αυτού στο πειθαρχικό συμβούλιο για τα προβλεπόμενα στο νόμο παραπτώματα, με την έκδοση και κοινοποίηση του παραπεμπτηρίου εγγράφου και λήγει με την έκδοση απόφασης με την οποία κρίνεται τελεσιδικώς η πειθαρχική υπόθεση, είτε με την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ένστασης κατ'αυτής στο δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο, είτε με την έκδοση απόφασης του τελευταίου επί της ασκηθείσας ένστασης και την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης προσφυγής κατ'αυτής ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου, είτε με τη δημοσίευση της απόφασης του τελευταίου επί της ασκηθείσας προσφυγής (ΣτΕ 2842/2016, ΔΕΘ 2076/2014 ΔΕΑ478/2006).

6. Η ποινικώς κολάσιμη συμπεριφορά του υπαλλήλου σχετίζεται άμεσα με την υπηρεσιακή του κατάσταση, ενόσω είναι στην ενέργεια, δυνάμενη να οδηγήσει μετά την έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης για ορισμένα σοβαρά

ποινικά αδικήματα, όπως η παράβαση καθήκοντος, στην αυτοδίκαιη έκπτωσή του, ή στην έγερση πειθαρχικής δίωξης για παράπτωμα που επισύρει την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης, κατά τις κείμενες διατάξεις. Η πειθαρχική διαδικασία που έχει αρχίσει συνεχίζεται και μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης, η οποία επέρχεται και εξαιτίας της έκπτωσης του υπαλλήλου, ή της αποδοχής της παραίτησης αυτού και δύνανται να του επιβληθεί οποιαδήποτε ποινή, η οποία μετατρέπεται σε ποινή προστίμου αποδοχών έως δώδεκα(12) μηνών, σύμφωνα με τη σχετική πρόβλεψη του άρθρου 113 του Υ.Κ.. Συνεπώς, τυχόν απώλεια της υπαλληλικής ιδιότητας, κατά την εξέλιξη της πειθαρχικής διαδικασίας, δεν έχει ως αποτέλεσμα ο πειθαρχικώς διωκόμενος υπάλληλος να τίθεται σε ευμενέστερη θέση, λόγω του ότι δεν είναι πλέον εν ενεργεία υπάλληλος, αλλά η καταδικαστική πειθαρχική απόφαση παράγει γι' αυτόν σοβαρές δυσμενείς συνέπειες σε οικονομικό επίπεδο.

7. Όταν η πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου ασκηθεί εντός διμήνου από την υποβολή της παραίτησής του για αδικήματα προβλεπόμενα στο νόμο ότι δύνανται να επισύρουν την ποινή της οριστικής παύσης, και παρέλθει διάστημα εξι (6) μηνών, χωρίς η σχετική πειθαρχική υπόθεση να εκδικασθεί σε πρώτο βαθμό, ο υπάλληλος δικαιούται να υποβάλει νέα αίτηση παραιτήσεως, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 148 παρ.2 εδ.β'. Όπως έχει γίνει δεκτό, η ανωτέρω εξαμηνιαία προθεσμία για εκδίκαση της πειθαρχικής υπόθεσης από το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο είναι ενδεικτική και όχι αποκλειστική (ΔΕΑ 478/2006). Η Διοίκηση στην ανωτέρω περίπτωση δεν υποχρεούται άνευ ετέρου να αποδεχθεί την παραίτηση, αλλά δύναται να εξετάσει τη σχετική αίτηση του υπαλλήλου και να προβεί σε ουσιαστική εκτίμηση των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης, όπως των συνθηκών τέλεσης του ή των αδικημάτων και αν αυτά σχετίζονται με πράξεις ή παραλείψεις κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του, της προσωπικότητας και της υπηρεσιακής εικόνας του υπαλλήλου και αφού κρίνει το συμφέρον της Υπηρεσίας, λαμβάνοντας υπόψη περαιτέρω αφενός το τεκμήριο αθωότητας του διωκόμενου υπαλλήλου και την αβεβαιότητα του χρόνου αμετάκλητης περάτωσης της πειθαρχικής ή και της ποινικής διαδικασίας, αφετέρου το γεγονός ότι η αρξαμένη πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου συνεχίζεται και μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης, με

ενδεχόμενο την επιβολή ποινής, η οποία μετατρέπεται σε ποινή προστίμου αποδοχών, δύναται είτε να απορρίψει ή να αναβάλλει αιτιολογημένα την αποδοχή παραίτησης, είτε να προχωρήσει άμεσα στην αποδοχή της (ΣΤΕ 2344/2006, ΔΕΑ 66/2014, 2175/2012).

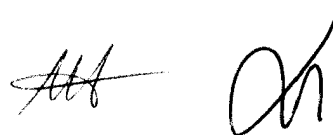
8. Με την 37/2008 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του ΝΣΚ, έγινε δεκτό ότι το διαρρεύσαν διάστημα από την έγερση ποινικής δίωξης εναντίον δημοσίου υπαλλήλου και η αβεβαιότητα ως προς το χρόνο της αμετακλήτου περαιώσεως της όλης διαδικασίας- η οποία θα έπρεπε, πάντως, να είχε περαιωθεί εντός ευλόγου χρόνου, σε συνδυασμό με το ότι ο ενδιαφερόμενος, υπέρ του οποίου ισχύει το τεκμήριο αθωότητας, είχε συμπληρώσει τριακονταεπταετή συντάξιμη υπηρεσία, δικαιολογεί την παραδοχή ότι η αναστολή των αποτελεσμάτων της παραιτήσεως (που έχει υποβάλλει) οδηγεί σε υπέρμετρο περιορισμό της βουλήσεως του υπαλλήλου, η οποία τελεί υπό την εγγύηση του άρθρου 5 του Συντάγματος, ως εκδήλωση του δικαιώματος ελευθέρως αναπτύξεως της προσωπικότητάς του και κατ'ακολουθίαν η Διοίκηση δεν είναι μεν υποχρεωμένη, αλλά και δεν κωλύεται να εξετάσει την περίπτωση αποδοχής της αιτήσεως παραιτήσεως του υπαλλήλου χωρίς να αναμείνει την αμετάκλητη περαίωση της εναντίον του ασκηθείσας ποινικής δίωξης.

9. Στην υπό κρίση περίπτωση, εμπόδιο για την αποδοχή της υποβληθείσας, κατ' άρθρο 148 παρ.2 εδ. β' του ΥΚ, αίτησης παραίτησης του υπαλλήλου Ι.Δ. αποτελούν οι προηγούμενες αυτής ασκηθείσες σε βάρος του ποινικές διώξεις για αδικήματα μεταξύ άλλων και του άρθρου 8 παρ.1 περ.α. του Υ.Κ., (παράβαση καθήκοντος και δωροδοκία), χωρίς να υφίσταται ακόμη αμετάκλητη καταδίκη του για κάποιο από αυτά, ούτε να είναι γνωστός ο χρόνος που θα καταστεί αμετάκλητη η τυχόν καταδίκη, αφού οι σχετικές δικογραφίες βρίσκονται στο στάδιο της ανάκρισης, εκτός της πρώτης για την οποία έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. 430/2018 τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θράκης για παράβαση καθήκοντος. Κατά της απόφασης αυτής, ο Ι.Δ. άσκησε εμπρόθεσμα στις 20-2-2019 αναίρεση και αναμένεται η εκδίκασή της και η έκδοση αμετάκλητης απόφασης. Επιπλέον εμπόδιο συνιστά η ασκηθείσα πειθαρχική δίωξη σε βάρος του υπαλλήλου για το παράπτωμα της αναξιοπρεπούς ή ανάρμοστης ή ανάξιας για τον υπάλληλο συμπεριφοράς, εντός ή εκτός υπηρεσίας, το οποίο επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης,

πλην όμως έχει παρέλθει εξάμηνο από την άσκησή της χωρίς να εκδικασθεί η εν λόγω πειθαρχική υπόθεση σε πρώτο βαθμό. Ενόψει των ανωτέρω και του γεγονότος ότι επίκειται η ολοκλήρωση της ποινικής δίωξης του υπαλλήλου για το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος, η τυχόν δε αμετάκλητη καταδίκη του γι' αυτό θα επιφέρει την αυτοδίκαιη έκπτωσή του, σύμφωνα με το άρθρο 149 του ΥΚ, η Διοίκηση λαμβάνοντας υπόψη την απαξία των αδικημάτων για τα οποία αυτός διώκεται ποινικά και πειθαρχικά, δύναται να εξετάσει αρχικά αν η ποινική ή και η πειθαρχική εκκρεμοδικία σε βάρος του είναι δυνατή να καταστήσει ως μη υποβληθείσα την αίτηση παραίτησής του, διότι εξυπηρετεί κάποιο σκοπό δημοσίου συμφέροντος, συνεκτιμώντας το γεγονός ότι η αποτροπή υποβολής παραιτήσεων προς αποφυγή πειθαρχικής ποινής, δεν δύναται πλέον να αποτελέσει δικαιολογητικό λόγο δημοσίου συμφέροντος απόρριψης της αίτησης παραίτησης του υπαλλήλου, αφού και μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης συνεχίζεται η αρξάμενη πειθαρχική διαδικασία με δυνατότητα επιβολής οποιασδήποτε ποινής, η οποία μετατρέπεται σε ποινή προστίμου αποδοχών και εκτελείται. Περαιτέρω, αφού εκτιμήσει τις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης περίπτωσης, τις συνθήκες τέλεσης των αδικημάτων, την προσωπικότητα και υπηρεσιακή εικόνα του υπαλλήλου, έχει τη διακριτική ευχέρεια, λαμβάνοντας υπόψη αφενός τις συνταγματικές διατάξεις των άρθρων 5 και 25, στα οποία κατοχυρώνεται η οικονομική ελευθερία του ατόμου και η αρχή της αναλογικότητας και τη διάταξη του άρθρου 72^Α του ΚΠΔ για το τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου και αφετέρου τις δυσμενείς συνέπειες που ενδεχομένως θα έχει για τον αιτούντα η μη αποδοχή της παραίτησής του και η υποχρεωτική παραμονή του στην υπηρεσία, ενώ έχει θεμελιώσει, κατά τους ισχυρισμούς του, συνταξιοδοτικό δικαίωμα, να αποδεχθεί την αίτηση παραίτησής του ή αιτιολογημένα να απορρίψει αυτήν ή να αναβάλλει την έκδοση απόφασης μέχρι να καταστεί αμετάκλητη η εκδοθείσα για το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος απόφαση (Γνμδ ΝΣΚ 243/2015, 150/2017).

Απάντηση

10. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του υποβληθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδοτεί, ομοφώνως, ότι η Διοίκηση εκτιμώντας τα περιστατικά της συγκεκριμένης περίπτωσης, ήτοι τις ποινικές και την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου Ι.Δ. για αδικήματα μεταξύ

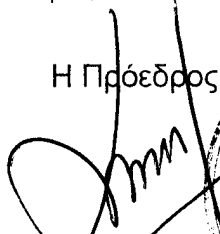

άλλων και της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ΥΚ, το γεγονός ότι επίκειται η ολοκλήρωση της ποινικής του δίωξης για το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος με την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 5 και 25 του Συντάγματος και 72^Α του ΚΠΔ, έχει τη διακριτική ευχέρεια να εξετάσει στην ουσία της την υποβληθείσα από τον υπάλληλο, μετά την άσκηση της πειθαρχικής του δίωξης, αίτηση παραίτησης, και είτε να προβεί στην αποδοχή της, είτε με αιτιολογημένη απόφαση να την απορρίψει ή να αναβάλλει να αποφανθεί μέχρι την αμετάκλητη περαίωση της ποινικής δίωξης του υπαλλήλου για το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 5 - 4 - 2019

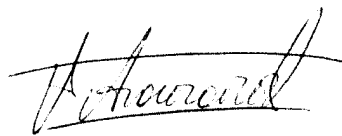
Η Πρόεδρος

ΜΕΤΑΞΙΑ ΑΝΔΡΟΒΙΤΣΑΝΕΑ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ του Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ του Ν.Σ.Κ.